همیشه سردار

میدان‌های سخت دریچه‌ای است به منظومه فکری شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی

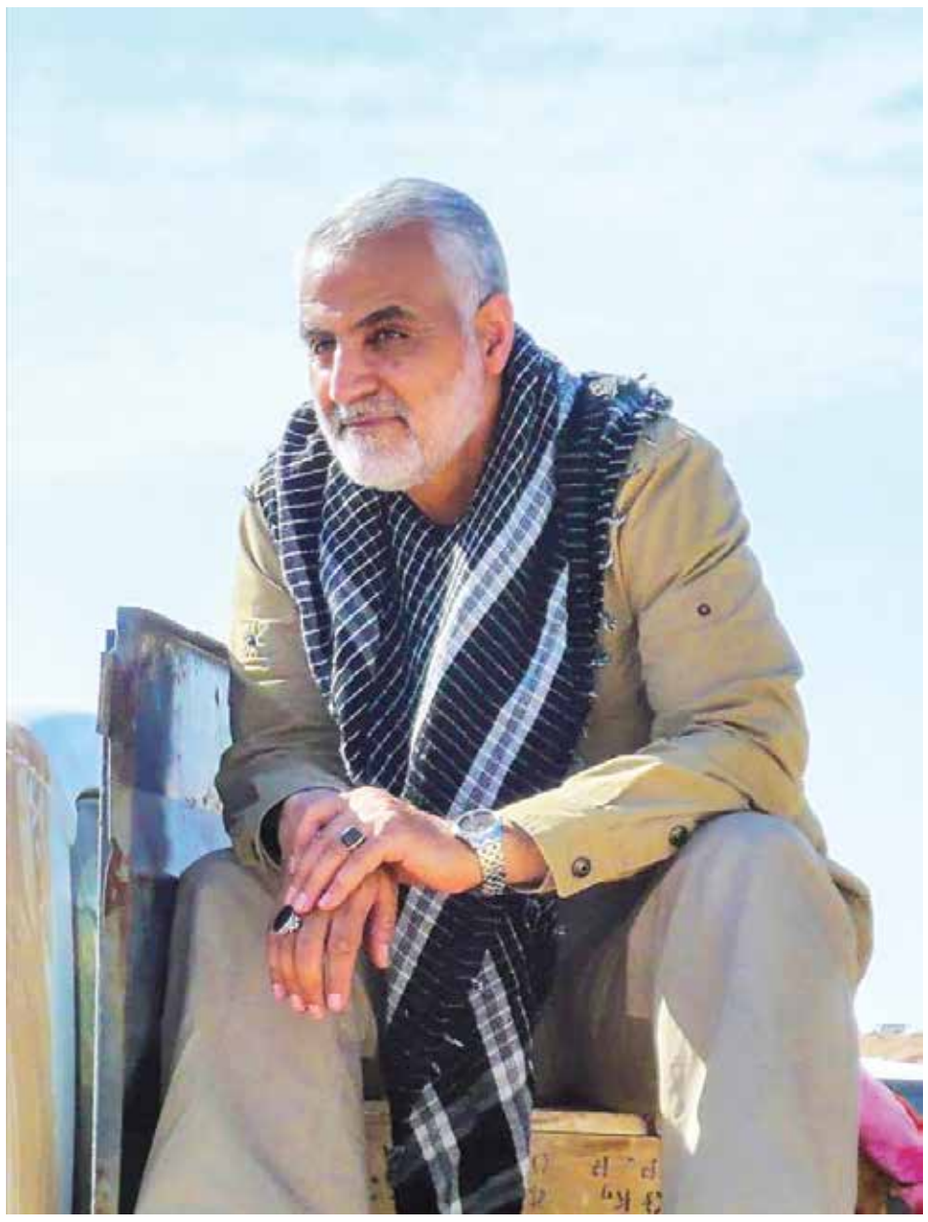

از نظر سردار شهید سلیمانی، دفاع مقدس ۸ ساله نه صرفاً واقعه‌ای تاریخی، که نهادی اجتماعی و آموزشی بود؛ دانشگاهی که در آن ارزش‌ها، وفاداری و آگاهی اجتماعی نسل‌ها شکل می‌گرفت

دفاع مقدس

راضیه خوئینی
گروه کتاب

کتاب «میدان‌های سخت» دریچه‌ای است به سوی دنیای قهرمانی که در سایه‌سار اراده‌ای آهنین و ایمانی راسخ، به پاسداری از مردم مظلوم منطقه و حفاظت از وجب به وجب خاک وطن برخاست. اسطوره‌ای که جغرافیای حضورش به مرزهای ملی محدود نماند و افق‌های جهاد و مقاومت را پس از ۸ سال دفاع مقدس در برابر حملات رژیم بعث عراق در عرصه‌ای فراملی و گسترده‌تر ترسیم کرد و در نهایت به بالاترین مقام؛ «شهادت» رسید. این اثر، به اهتمام محمدحسن روزی‌طلب و پروین نوری‌پور، در قالب مجموعه‌ای از خاطرات، سخنرانی‌ها و وصیت‌نامه شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی، تصویری جامع از منظومه فکری و اخلاقی و آرمان‌های او پیش چشم مخاطب می‌گشاید؛ تصویری که نه‌تنها از جبهه‌های نبرد و دفاع مقدس سخن می‌گوید، بلکه از ژرفای تفکرات و ارزش‌های این بزرگ‌مرد تاریخ پرده برمی‌دارد. در جای‌جای این کتاب، کلامی جاری است که از جان برخاسته و بر جان می‌نشیند؛ سخنانی که گواه اراده تسلیم‌ناپذیر و روحی بلند است. هر فصل از «میدان‌های سخت»، روایتی از ایثار و ایمان است؛ روایت مردی که جهاد را تنها میدان جنگ نمی‌دانست، بلکه آن را مدرسه‌ای برای پرورش نسلی غیور، آگاه و آینده‌ساز می‌دید. از نظر او، دفاع مقدس ۸ ساله نه صرفاً واقعه‌ای تاریخی، که نهادی اجتماعی و آموزشی بود؛ دانشگاهی که در آن ارزش‌ها، وفاداری و آگاهی اجتماعی نسل‌ها شکل می‌گرفت.

منظومه فکری حاج قاسم

این اثر مرجعی برای شناخت مبانی و آرمان‌های انقلاب اسلامی است. ویراستاران با انتخاب‌هایی هوشمندانه، سخنان، وصیت‌نامه و خاطرات حاج قاسم را کنار هم نهاده‌اند تا مخاطب بتواند به عمق اندیشه‌های او دست یابد. روح شهید سلیمانی در میان صفحات «میدان‌های سخت» زنده است؛ مردی که نغمه مقاومت سرداد و با شهادتش به دستور دونالد ترامپ؛ رئیس‌جمهوری آمریکا در ۱۳ دی ۱۳۹۸ به نمادی از پایداری در جهان اسلام بدل شد.

«میدان‌های سخت» با بازخوانی سخنرانی‌ها و خاطرات او لایه‌های معرفتی، فرهنگی و دینی شخصیت حاج قاسم را واکاوی می‌کند. تسلط او بر متون دینی، بویژه نهج‌البلاغه و آشنایی عمیق با ادبیات فارسی، در گفتار و نوشتارش به روشنی نمایان است. سخنان او همانند اعمالش، از ژرفای عرفان، ایمان و عشق به وطن برمی‌خاست؛ مردی که جنگ را تنها برای پاسداری از خاک نمی‌خواست، بلکه آن را مأموریتی برای حراست از اسلام و امت اسلامی می‌دانست.

در مقدمه «میدان‌های سخت» آمده که این کتاب بر اهمیت و جایگاه سپهبد قاسم سلیمانی در تاریخ معاصر ایران تأکید می‌کند و از ابعاد مختلف شخصیتی و اندیشه‌های او پرده برمی‌دارد. اهمیت این اثر، صرفاً در بازخوانی سخنان و گفتارهای شهید سلیمانی خلاصه نمی‌شود، بلکه دریچه‌ای از دیدگاه‌ها و نظام فکری او به روی ما می‌گشاید. یکی از عناصر کلیدی در تکوین این منظومه فکری، تأثیر رهبری امام خمینی (قدس سره) بر شخصیت و تفکر شهید سلیمانی است. همان طور که او در سخنرانی‌هایش به کرّات به جاذبه‌های شخصیتی امام و قدرت دینی و معنوی ایشان در شکل‌گیری انقلاب اسلامی اشاره کرده است. نگاه آن شهید به رهبر کبیر انقلاب در خلف او - حضرت آیت‌الله خامنه‌ای - نیز با همین باور و شوق ادامه می‌یابد. شهید قاسم سلیمانی به رهبران انقلاب اسلامی ایران، به مثابه شخصیت‌هایی جامع‌الاطراف، دارای درک و نگرش عمیق و بی‌نظیر در حوزه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و بهره‌مند از هوش و ذکاوت استراتژیک، قدرت پیش‌بینی و تحلیل فوق‌العاده می‌نگریست.

قله‌های سرافراز ایثار

یکی از ارکان برجسته در منظومه فکری شهید سلیمانی، نقش و جایگاه دفاع مقدس ۸ ساله در جامعه پس از انقلاب اسلامی است. او معتقد بود این دوران، تنها تجربه‌ای نظامی و تاریخی نیست. او دفاع مقدس را یک نهاد اجتماعی آموزشی می‌دانست که فراتر از هر نهاد آموزشی در تربیت نسل‌های آگاه و مقاوم ایفای نقش کرده است. یادآوری شجاعت و نبوغ فرماندهان، سرداران و رزمندگانی که در دوران دفاع مقدس به مقام شهادت نائل شدند، همچنین تأکید بر منزلت و مقام شامخ آنان از ویژگی‌های بارز سخنان شهید سلیمانی است. دفاع مقدس، به‌زعم او، مکتبی بود که در آن روحیه ایثار، مسئولیت‌پذیری و بصیرت اجتماعی پرورش یافت. شهید سلیمانی با بهره‌گیری از استعاره «قله‌های سرافراز» به این نکته می‌پردازد: «یکی از برجستگی‌های جنگ ما این بود که قله‌های آن، قله‌های مطهر و مرتفعی بود. اگر قله مرتفع شد، دامنه زیبا و سرسبز می‌شود، چشمه‌های جوشان از دامنه سرازیر می‌شود.» او که همیشه خود را «سرباز ملت» می‌خواند از دیگر افتخارات جنگ را رتبه‌ای نبودن آن می‌دانست و می‌گفت: «این پارچه‌های روی دوش من، آن وقت نبود. کلمه رایج، کلمه سردار و سرهنگ نبود، کلمه رایج کلمه برادر بود. برادر حسین، برادر احمد، برادر مهدی.»

منبعی برای درک مبانی انقلاب

آنچه «میدان‌های سخت» را اثری خواندنی می‌کند شیوایی شهید سلیمانی در گفتار و لطافت او در احساس است. شهید سلیمانی در غالب موارد آراسته و پیراسته سخن گفته است. میدان‌های سخت از اُنس حاج قاسم با متون و منابع اصیل دینی و به‌طور خاص نهج‌البلاغه پرده برمی‌دارد، چنان‌که ذوق هنری و آشنایی آن شهید را با لطایف و ظرایف ادبی به نمایش می‌گذارد. ناگفته پیداست که «میدان‌های سخت» شایستگی و بایستگی آن را دارد که یکی از منابع اصیل درک مبانی انقلاب و نظام جمهوری اسلامی محسوب شود و به‌عنوان یک متن معیار، مورد مطالعه و ارجاع علاقه‌مندان و باورداران به آرمان‌های انقلاب اسلامی قرار گیرد. این کتاب همچنین می‌تواند در تحلیل روابط خارجی نیز به خواننده کمک کند. کتاب «میدان‌های سخت» در سه بخش گردآوری و تنظیم شده است؛ بخش اول، به سخنرانی‌های حاج قاسم در سال‌های پیش از شهادتش با موضوع جبهه جهانی مقاومت، اختصاص دارد. بخش دوم، مجموعه‌ای از خاطرات و گفت‌وگوهای ایشان درباره دفاع مقدس و جهاد هشت‌ساله است که در آن رشادت‌ها، شهادت‌ها و فرماندهی مؤمنانه را بازتاب می‌دهد. بخش سوم شامل متن کامل وصیت‌نامه شهید است؛ متنی که جان‌مایه‌ای از ایمان، اخلاص، عشق به ولایت و عشق به مردم دارد و سندی است ماندگار از سلوک عارفانه و انقلابی او. از دیگر ویژگی‌های برجسته این اثر، پانویس‌های گسترده و تحلیلی آن است. این یادداشت‌ها نه تنها به شفاف‌سازی مفاهیم کمک می‌کنند، بلکه چون دایرةالمعارفی کوچک، اطلاعات ارزشمندی از چهره‌های سیاسی و نظامی، تاریخ، سیاست و نبردها در اختیار خواننده می‌گذارند. در برخی موارد، این توضیحات به تفسیر عمیق رویدادها می‌پردازند و بستر تاریخی و فکری مخاطبان را کاملاً روشن می‌سازند. این کتاب، که یکی از موضوعات «طرح تدوین تاریخ انقلاب اسلامی» است، توسط مرکز اسناد انقلاب اسلامی منتشر شده و در صدر آثار پرفروش این مرکز قرار دارد. «میدان‌های سخت» به‌واسطه روایت مستدل، توانسته است جایگاه خود را میان آثار تحلیلی و مستند انقلاب اسلامی تثبیت کند و می‌توان آن را به‌عنوان پلی میان تاریخ و آینده پیش روی نسل جوان تعریف کرد. خواندن این کتاب، فرصتی است برای درک عمیق‌تر از شخصیتی که در میدان‌های جنگ و در میدان‌های اندیشه، همواره پیشگام بود. حاج قاسم سلیمانی در کلام و عمل، نماد هم‌زمانی جهاد و تفکر بود؛ مردی که با نگاهی آمیخته از معرفت دینی، تحلیل سیاسی و عشق انسانی، راهی نو در تاریخ معاصر گشود.

میدان‌های سخت
برشی از خاطرات و سخنرانی‌های سردار شهید حاج قاسم سلیمانی
به اهتمام: محمدحسن روزی‌طلب و پروین نوری‌پور
انتشارات: مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تعداد صفحات: ۳۸۸ صفحه
قیمت: ۳۷۰۰۰۰ تومان

مقاومت به‌مثابه ضرورت تمدنی

حاج قاسم در کنار نگاه درونی، نگاهی منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای نیز داشت. از منظر او، مقاومت در مقابل ظلم یک ضرورت تمدنی و وظیفه‌ای تاریخی برای جهان اسلام بود، نه صرفاً راهبردی سیاسی. ارتباطات و همکاری‌هایش با چهره‌های برجسته مقاومت، همچون سیدحسن نصرالله، عماد مغنیه و ابومهدی المهندس خود گویای این حقیقت است. در فصل هشتم این کتاب که به سخنرانی شهید سلیمانی در راهپیمایی ۲۲ بهمن ۱۳۹۶ کرمان اختصاص دارد، آمده: «من در آن کشورها دیدم که جان ملت‌ها به لبشان رسیده بود و از ما سؤال می‌کردند که قضیه چیست؟ نگرانی وجودشان را فراگرفته بود. این ملت امروز فقط حامی ایران نیست، بلکه اثر اساسی در حفظ جان ملت‌ها داشته است. مگر ملت ایران در این دوره اخیر کم کاری کرده؟ اگر ملت ایران نبود این بلاهای بزرگی که در این منطقه اتفاق افتادند می‌شد رفع کرد؟ چه فجایع عظیمی که به وقوع نمی‌پیوستند، فجایعی که انسان قادر به دیدن و توصیف آنها نیست و از دیدن آنها شرمگین می‌شود. این ملت در کمک به ملت عراق برای ریشه‌کنی حزب بعث، در ریشه‌کنی شجره خبیثه و خطرناک داعش و تکفیر، به تعبیر مقام معظم رهبری، به بشریت و انسانیت خدمت کرد. کما اینکه دیدیم اروپایی‌ها چگونه در مقابله با این جریان عاجز بودند. ملت ایران، این ملت‌ها را نجات داد و از آنها حمایت کرد.»

در فصل سوم کتاب با عنوان یادواره شهدای ملایر (۲ مهر ۱۳۹۵) سردار سلیمانی طی سخنانی می‌گوید: «دو عامل جنگ را تبدیل به مدرسه و مکتب کرد و می‌بینیم که به‌رغم گذشت سال‌های طولانی، نسل جوان به شلمچه، طلائیه و جاهای دیگر صحنه‌های جنگ می‌روند و جای پای رزمندگان را می‌بوسند. امروز همت فقط اسوه و محبوب بچه‌های تهران نیست، بیش از یک مرجع تقلید در کل کشور محبوب و مورد توجه است. یکی از این دو عامل، مبنایی و دیگری میدانی است. عامل مبنایی، اسلام بود. در تمام طول جنگ، تمرکز امام روی این نکته بود که همه توجهات را معطوف به اسلام کند... زمانی هم که خرمشهر آزاد شد، فرمود خرمشهر را خدا آزاد کرد. امام همواره به این موضوع توجه می‌داد. لذا موضوع مکتب و حاکمیت مکتب در جنگ ما یک تأثیر مبنایی داشت.»

در بخش دیگری از سخنان ایشان در «کنگره هشت‌هزار شهید گیلان» می‌خوانیم: «فرماندهی در جنگ ما امامت بود، نه هدایت. آن که می‌گوید «بیا»، امام است. فرماندهان ما بر صحنه جنگ امامت می‌کردند.»

«میدان‌های سخت» اثری است که با آن مقاومت، تسلیم نشدن و آزادانه زیستن را می‌آموزی و با روح جهاد و مقاومت آشنا می‌شوی. هر صفحه‌اش دعوتی است به تأمل و هر واژه‌اش پلی است به سوی فهمی عمیق‌تر از مردی که در تندباد حوادث، بر قله ایمان ایستاد و به بالاترین رتبه دست یافت.

نور مقاومت

کتاب جمال روایت‌هایی از زندگی و رشادت‌های شهید ابومهدی المهندس است

کتاب «جمال»؛ نوشته شهلا پناهی درباره مردی است که مقام معظم رهبری او را چنین توصیف کردند: «شهید ابومهدی المهندس (رضوان‌الله تعالی علیه) مرد نورانی، مرد مؤمن، مرد شجاع که انسان وقتی نگاه می‌کرد، چهره او مصداق وَبَیض وَجْهِی بِنُورِک بود. ابو مهدی المهندس این جوری بود. چهره، چهره نورانی و معنوی و خدایی بود.» نامش جمال بود، اما همه او را با نام جهادی‌اش، ابومهدی المهندس، می‌شناختند؛ فرمانده‌ای میانسال و با تجربیات فراوان در میدان نبرد که به خوبی فارسی صحبت می‌کرد. شهید «جمال جعفر محمدعلی آل‌ابراهیم» پیروز میدان‌ها در مبارزه با داعش و مهندس جنگ در مقابله با تکفیری‌ها بود که پس از شهادتش در کنار حاج قاسم سلیمانی به شهرت بیشتری دست یافت. این فرمانده ارشد عراقی همواره خود را سرباز حاج قاسم می‌خواند و همین رفاقت عمیق، او را به شخصیتی فراموش‌نشدنی تبدیل کرد. شهلا پناهی، با انجام تحقیقات میدانی گسترده درباره شخصیت شامخ این شهید، کلمات را به خدمت گرفته و داستان زندگی‌اش را روایت کرده است. این کتاب با تصویرسازی‌های پرقدرت از دیدار راوی با ابومهدی المهندس در منطقه سبز عراق (الخضراء) آغاز می‌شود و با لحظات وداع با پیکر این فرمانده در اهواز و تشییع پرشکوه او پایان می‌یابد. عکس‌های سیاه و سفید موجود در کتاب تجسم این روایت را برای خواننده ملموس‌تر می‌سازد. نویسنده با خروج از فضای تک‌گویی، تلاش می‌کند تا داستانی خواندنی و گیرا از زندگی شهید ابومهدی المهندس خلق کند؛ داستانی که به دوران کودکی و نوجوانی او تا زمان شهادتش می‌پردازد. این کتاب حاصل سه سال تحقیق و پژوهش نویسنده در کشور عراق است که به زبان عربی نیز ترجمه شده است. شهلا پناهی در گفت‌وگویی گفته: «بودن در عراق یعنی حضور در دل اتفاق. وقتی که کار را به شکل تحقیق میدانی انجام دهید، چون در دل کار هستید، به مستندات بسیار بیشتری دست می‌یابید.»

در هم آمیختن خون شهدای ایرانی و عراقی

کتاب «جمال» روایت لحظاتی ناب از زندگی مبارزاتی و سال‌ها جهاد فرمانده ارشد جبهه مقاومت اسلامی و سفری به قلب لحظه‌هایی است که با اشک و بغض مردم ایران و عراق در وداع با او رقم خورد. ابومهدی المهندس، قهرمانی که خونش با خون شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی و جمعی از یاران ایرانی و عراقی درهم آمیخت تا اسطوره‌ای جاودانه از مقاومت برای ما و مردم منطقه به یادگار بگذارند. در بخشی از این کتاب از قول یکی از راویان می‌خوانیم: «بعد از ورود به اهواز، باتوجه به طول راه تشییع پیکر شهدا و روشن‌تر شدن هویت‌شان (به لحاظ جواب نهایی آزمایش دی‌ان‌ای)، تصمیم گرفتیم پرچم روی تابوت‌ها را مرتب‌تر کنیم. طاقه‌های جدید پرچم عراق را باز کردیم و با احترام روی تابوت شهدا کشیدیم. هرچند که ته دل‌مان اطمینان داشتیم داخل هر کدام خون مجاهدان ایرانی و عراقی به هم آمیخته شده و قطعاً مزار هر کدام از این شهدا زیارتگاه همه شهدای حادثه تروریستی فرودگاه بغداد خواهد بود. بعد، با ماژیک قرمز رنگی روی تک‌تک تابوت‌ها اسامی شهدا را نوشتیم. به تابوت حاج ابومهدی که رسیدم، زانوهایم توان ایستادن نداشت. روی زمین کنار حاجی نشستم. نفسم بالا نمی‌آمد. دستم می‌لرزید. هر کاری می‌کردم، با دلم کنار نمی‌آمدم که این لحظه‌ها آخرین لحظه‌های همراهی من با حاج ابومهدی است. یادآوری روزهایی که، به بهانه شانه‌زدن، روی موها و محاسن سفید حاجی دست می‌کشیدم، داشت بخشی از وجودم را ذوب می‌کرد. زیر لب گفتم: «اَلسَلامُ عَلَی الشیبِ الْخَضیبِ، السَّلامُ عَلَی الْخَدِّ التَّریبِ، السَّلام عَلَی الْمُرَمَّلِ بِالدِّماءِ» و اشک تمام صورتم را فراگرفته بود.»

راویان این اثر از نزدیک‌ترین همراهان ابومهدی المهندس هستند که از روزهای پرالتهاب مبارزه با داعش و القاعده و در نهایت شهادتش به دستور دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا، در ۱۳ دی ۱۳۹۸ در فرودگاه بین‌المللی بغداد به ما می‌گویند. «سوره مهر» با انتشار این کتاب تلاش می‌کند تا سیمای آسمانی و روح بزرگ مردی را آشکار سازد که نامش تا ابد با مقاومت و انسانیت گره خورده است. این اثر روایت دل‌هایی است که در آخرین بدرقه، کنار پیکر حاج ابومهدی المهندس لرزیدند و چشم‌هایی که دریایی اشک ریختند و با آن شهدا پیمان بستند که راه مقاومت ادامه یابد. بخش‌هایی از این اثر برگرفته از مستند «سلفی با ابومهدی» است که به تبیین ابعاد انسانی و تاریخی شخصیت او توجه ویژه‌ای دارد؛ مردی که نبردش علیه ظلم، از دوران جوانی‌اش با رژیم بعث در عراق آغاز شد و صدام حسین او را به اعدام محکوم کرد؛ بنابراین مجبور شد به کویت و در نهایت به ایران سفر کند.

> کتاب «جمال» روایت لحظاتی ناب از زندگی مبارزاتی و سال‌ها جهاد فرمانده ارشد جبهه مقاومت اسلامی و سفری به قلب لحظه‌هایی است که با اشک و بغض مردم ایران و عراق در وداع با او رقم خورد. ابومهدی المهندس، قهرمانی که خونش با خون شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی و جمعی از یاران ایرانی و عراقی درهم آمیخت تا اسطوره‌ای جاودانه از مقاومت برای ما و مردم منطقه به یادگار بگذارند

دوستی ریشه‌دار

شهلا پناهی در این اثر پرده از زندگی بزرگ‌مردی برمی‌دارد که در کوچه‌های کودکی‌اش تا میدان‌های نبرد، در سراسر ایران و عراق، رد پایی از مقاومت، ایثار و عشق حک کرده است. او با قلمی شیرین و بیانی روان به توصیف جزئیاتی ریز از صحنه‌ها و مکان‌هایی می‌پردازد که ابومهدی المهندس و یاران حشدالشعبی در آن حضور داشته‌اند. روایتی پرکشش و مستند از صحنه‌های مبارزه این فرمانده ارشد جبهه مقاومت همراه با حاج قاسم سلیمانی. در بخشی از این کتاب ابوامتحان از فرماندهان حشدالشعبی درباره گشتزنی در حومه سامرا همراه با حاج قاسم در روزهای مبارزه با تروریست‌های داعش می‌گوید: ««داخل یکی از مقرای پلیس فدرال رفتیم. اونجا من رو می‌شناختن، اما حاج قاسم رو نمی‌شناختن. برای همین از من سؤال کردن که چه کسی همراه شماست؟ من قبل از اینکه حاج قاسم رو معرفی کنم، بهشون گفتم فرمانده‌های نظامی آمریکا هربار قدم گذاشتن تو عراق، به فکر منافع خودشون بودن و برای رسیدن به اهدافشون تا مرز خلع سلاح و تضعیف نیروی نظامی و ارتش عراق رفتن. اما کشوری که هشت سال با ارتش حزب بعث تو جنگ بود، امروز به کمک ما اومده، سلاح و تجهیزات در اختیارمون گذاشته و مستشارای نظامی‌ش رو برای بیرون رفتن از این وضعیت و مقابله با دشمن به عراق فرستاده. البته این رو هم بگم روی صحبت من اون شب بیشتر با کسانی بود که دائم به دنبال اختلاف با ایران بودن. وقتی حاج قاسم رو معرفی کردم، تعجب رو می‌شد توی چشماشون دید؛ هم تو چشم اونایی که به‌واسطه اخبار جبهه مقاومت اسم حاج قاسم رو شنیده بودن و هم اونایی که منظور من رو از حرفام فهمیده بودن. وقتی حاج قاسم از ماشین پیاده شد، همگی دورشون حلقه زدن. من این لحظه رو خیلی دوست داشتم. کمی که اوضاع آروم شد، به مقر فرماندهی برگشتیم. وارد که شدیم، اولین کسی که به استقبالمون اومد حاج ابومهدی بود و این نشون داد که این چند ساعت که ما برای شناسایی رفتیم، حاجی چقدر چشم به راه و نگران سلامت حاج قاسم بوده. درست مثل دو تا برادر دست همدیگه رو گرفتن و با هم وارد ساختمون شدن. هنوز از راه نرسیده حاج قاسم گفت: «نقشه رو پهن کن.» من سریع نقشه منطقه رو روی زمین پهن کردم و همراه فرمانده‌هایی که اونجا بودن دورش جمع شدیم. حاج ابومهدی درست کنار دست حاج قاسم نشست و همه حواسش به صحبتای حاج قاسم بود. اگر کسی حرفی می‌زد یا سؤالی می‌کرد، حاجی از بالای عینک بهش نگاهی می‌کرد.»

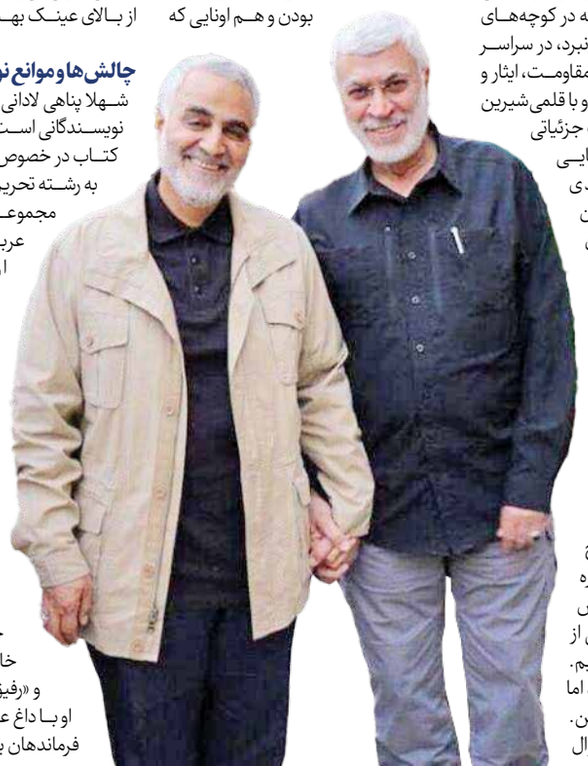

چالش‌ها و موانع نویسنده

شهلا پناهی لادانی متولد سال ۱۳۵۵، از نویسندگانی است که تا کنون ۹ عنوان کتاب در خصوص شهدای مدافع حرم به رشته تحریر درآورده است و چهار مجموعه از این کتاب‌ها به عربی ترجمه شده است. او از سال ۹۳ وارد پژوهش و تحقیق و ثبت مستنداتی در رابطه با بحث بحران در سوریه و عراق شد و حاصل تلاش‌هایش آثاری چون «چمروش»، «همسایه آقا»، «تیه‌دار»، «ماه کامل» «چشمان یعقوب؛ رضا کارگر برزی (مدافعان حرم ۸)»، «حلب خان طومان پلاک ۲۵» و «رفیق مثل رسول» است. او با داغ عمیقی که از شهادت فرماندهان بزرگ بر دلش نشست، به نوشتن طرحی جامع برای ثبت زندگی مبارزاتی ابومهدی المهندس پرداخته است. این طرح، نقطه شروعی برای تحقیقی گسترده و جمع‌آوری اطلاعاتی جامع شد. پناهی در تشریح چالش‌ها و موانعی که برای نوشتن «جمال» با آن مواجه شده در مقدمه کتابش نوشته: «تلاش کردم طرحی جامع برای ایده‌ام آماده کنم. طرح را کامل کردم و بعد از آشنایی با مدیر مستندنگاری حشدالشعبی، کار تحقیق و مصاحبه کلید خورد. به سبب وسعت فعالیت‌ها و حضور پیدا و پنهان شهید ابومهدی المهندس در عرصه‌های مختلف و تعامل شهید عزیز با افراد در سطوح بالای نظامی و حکومتی و مدیریتی در عراق و لبنان و ایران، ابعاد کار این کتاب گسترده بود و طی مسیر تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات، در هماهنگی دیدار و برگزاری جلسه‌های مصاحبه با مسائلی مواجه شدم. به واسطه معرفی یکی از دوستان معاونت شهدا و امور اجتماعی حشدالشعبی و مسئول این معاونت آقای دکتر علی خفاف و همکارانشان برای برون‌رفت از سکون چند ماهه در مسیر کار به کمکم آمدند و در بخش مهمی از این طرح تا تکمیل پژوهش‌ها و نگارش و ترجمه کتاب مرا با بزرگواری، پشتیبانی و همراهی کردند.»

پناهی همچنین اشاره کرده که نزدیک‌ترین افراد به شهید ابومهدی المهندس تأکید داشته‌اند نام آنها در این کتاب ذکر نشود و هدف اصلی تنها معرفی شخصیت این شهید بزرگوار باشد. به همین دلیل، بخش‌های فراوانی از کتاب شامل خاطرات این دوستان است.

از دیگر چالش‌های انتشار این اثر عنوانش بوده است که از «ابومهدی المهندس» به «جمال» تغییر یافته است. در واقع «جمال» روایت تأثیرات عمیق ابومهدی و حاج‌قاسم بر دوستان و هم‌رزمانشان است و خواننده را به درک واقعیت‌های جبهه مقاومت و تاریخ معاصر دعوت می‌کند؛ دعوتی که با توجه به شرایط امروز و فشارهای رژیم صهیونیستی و آمریکا برای به زانو در آوردن ملت‌های منطقه تأمل برانگیز است؛ بویژه با یادآوری جنگ دوازده روزه و حمله اخیر به قطر.

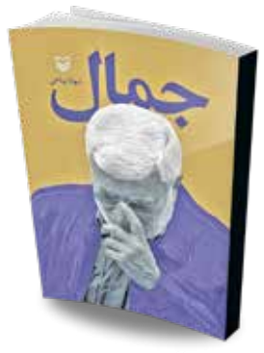

جمال
نویسنده: شهلا پناهی
انتشارات: سوره مهر
تعداد صفحات: ۳۸۴ صفحه
قیمت: ۲۹۰۰۰۰ تومان